

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/78/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720200230
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3720200230.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľky - osoby oprávnenej na výživné: Y. proti povinnému - osobe povinnej platiť platíť výživné: V., o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matky, na odvolanie povinného proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 11. augusta 2021, č.k. 14Pc/2/2020-253, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo návrhu navrhovateľky vyhovené a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti úhrady niektorých nákladov nevydatej matke zastavil. Osobe povinnej platiť výživné uložil povinnosť zaplatiť osobe oprávnenej na výživné príspevok na úhradu jej výživy za obdobie od 01.01.2020 do XX.XX.XXXX. v celkovej sume 3.932,14 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 74 ods. 1, ods. 3 a § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal zistené, že navrhovateľka a povinný sú rodičmi maloletej H. a maloletej C., narodených dňa XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. 39P/336/2019-119 bola schválená rodičovská dohoda, ktorou sa povinný zaviazal platiť výživné 200,- eur mesačne na mal. H. a 200,- eur mesačne na mal. C.. Mal za preukázaný priemerný príjem odporcu v období od januára 2020 do februára 2021, a to 2.066,02 eur netto. Ďalej uviedol, že od 10.01.2019 matka prenajímala byt vo svojom vlastníctve za 450,- eur mesačne, od 15.07.2020 predstavuje nájomné 300,- eur mesačne. Od februára 2018 do decembra 2018 navrhovateľke zamestnávateľ vyplácal priemerne 1.142,65 eur mesačne. Od januára 2019 bolo navrhovateľke vyplatené nemocenské vo výške 468,50 eur, nemocenské a materské 12.633,70 eur, titulom mzdy suma 496,57 eur + 1.468,96 eur. Od decembra 2019 poberá navrhovateľka rodičovský príspevok 462,50 eur mesačne. S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.11.2019 sp. zn. 1Cdo/185/2018 súd prvej inštancie poukázal na to, že účelom príspevku na výživu nevydatej matky je vyrovnanie životnej úrovne matky po pôrode s jej životnou úrovňou pred tehotenstvom. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že životná úroveň osoby oprávnenej na výživné v čase pred januárom 2019 (súd za moment zmeny považoval prelom rokov 2018 a 2019 z dôvodu, že hoci navrhovateľka vzhľadom na blížiaci sa termín pôrodu prestala vykonávať prácu pre svojho zamestnávateľa už v decembri 2018, v decembri 2018 ešte reálne k poklesu jej príjmu nedošlo, lebo v decembri jej bola vyplatená mzda za november 2018, ktorej výška ešte nebolo ovplyvnená tehotenstvom) sa odvíjala od toho, že priemerný mesačný príjem navrhovateľky bol dovtedy 1.142,65 eur netto. Napriek tomu, že matka v súvislosti s narodením mal. H. a mal. C.

prestala pracovať, jej príjmy sa až do decembra 2019 vrátane v skutočnosti neznížili, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že priemerný mesačný príjem navrhovateľky v období od januára 2019 do decembra 2019 bol 1.216,60 eur netto (dávkou sociálneho zabezpečenia celkom 12.633,70 eur + príjmy vyplatené zamestnávateľom 1.965,53 eur, t.j. spolu 14.599,23 eur deleno 12 mesiacov). Nakoľko po pôrode sa príjmy navrhovateľky dokonca zvýšili (keď navrhovateľka okrem horeuvedenej sumy 1.216,60 eur mesačne poberala aj 450,- eur mesačne titulom nájomného za jej byt), súd prvej inštancie dospel k záveru, že životná úroveň navrhovateľky sa po pôrode (a to až do decembra 2019) neznížila a preto dospel k záveru, že až do decembra 2019 otec maloletých nemal povinnosť prispievať matke na úhradu jej výživy, preto súd prvej inštancie návrh za toto obdobie zamietol. Pokiaľ však ide o obdobie od 01.01.2020 do XX.XX.XXXX (čo je koniec 2-ročného obdobia počítaného odo dňa narodenia mal. H. a mal. C.), z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyvodil, že dňa 13.12.2019 bolo navrhovateľke naposledy vyplatené materské 1.168,50 eur a že počnúc januárom 2020 začala navrhovateľka poberať iba 462,50 eur mesačne titulom rodičovského príspevku. Životná úroveň navrhovateľky sa tak počnúc januárom 2020 podstatne zmenila smerom k horšiemu, z ktorého dôvodu je podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné, aby toto zníženie životnej úrovne navrhovateľky dorovnal otec maloletých detí a to tým, že navrhovateľke zaplatí príspevok od januára 2020 až do januára 2021 vo výške 300,- eur mesačne a 32,18 eur za február 2021 (aliquotná časť zo sumy 300,- eur za 3 dni), t.j. spolu 3.932,14 eur. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške príspevku vychádzal z toho, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že v období od januára 2020 do februára 2021 mala navrhovateľka príjem 12 x 462,50 eur (titulom rodičovského príspevku vo výške na rok 2020), 2 x 473,70 eur (titulom rodičovského príspevku vo výške na rok 2021), 6 x 450,- eur (nájomné za január až jún 2020), 375,- eur (polovica zo 450,- eur - t.j. nájomného dohodnutého v zmluve + polovica z 300,- eur - t.j. nájomného dohodnutého v zmluve), 7 x 300,- eur (nájomné za august 2020 až február 2020), čo spolu predstavuje 11.672,40 eur, resp. 833,74 eur mesačne. Je teda zrejmé, že oproti obdobiu pred pôrodom sa príjem navrhovateľky znížil o 308,- eur (1.142,65 eur mínus 833,74 eur), preto navrhovateľke priznal príspevok vo výške 300,- eur. Súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že povinný v období 1/2020-2/2021 dosiahol priemerný čistý príjem 2.066,02 eur (1.874,45 eur + 1.844,28 eur + 3.746,06 eur + 2.168,15 eur + 1.844,28 eur + 1.871,04 eur + 2.076,65 eur + 2.089,44 eur + 1.844,28 eur + 1.865,33 eur + 1.844,28 eur + 2.033,67 eur + 1.969,74 eur + 1.852,68 eur, to všetko deleno 14). Po zaplatení výživného na maloleté deti 2 x 200,- eur teda povinnému zostávalo 1.666,02 eur a súd prvej inštancie vzhľadom na výšku tohto zostatku dospel k záveru, že je v možnostiach povinného, aby navrhovateľke maloletých kompenzoval zníženie jej životnej úrovne prakticky v celom rozsahu, nakoľko aj po zaplatení sumy 300,- eur povinnému ostane na uspokojenie jeho ostatných životných potrieb nadpriemerná suma 1.366,02 eur. Pokiaľ povinný poukazoval na to, že navrhovateľka návrh podala až 27.01.2020 a že teda jej nepatria príspevky za jún 2019 až január 2020, súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že pri aplikácii § 74 Zákona o rodine sa neuplatňuje pravidlo dané v § 77 ods. 1 ZR (viď R 1/1967). Pokiaľ povinný poukazoval na to, že priznanie príspevku by bolo v rozpore s dobrými mravmi, súd prvej inštancie sa nestotožnil s názorom povinného, že konanie navrhovateľky možno považovať za rozporné s dobrými mravmi. Uviedol, že hoci sa možno stotožniť s názorom, že je tragické, keď rodičia maloletých detí nežijú spolu, spoločenská situácia sa v posledných desaťročiach vyvinula tak, že väčšina populácie už nepovažuje situáciu, keď otec opustí matku a deti alebo keď matka s deťmi opustí otca za morálne neprijateľnú. Súd prvej inštancie mal za to, že nemožno morálne odsúdiť navrhovateľku za to, že aj s deťmi opustila povinného, keď samotný povinný sa správal spôsobom (t.j. intímne sa stýkal s navrhovateľkou bez uzatvorenia manželstva), ktorý je z pohľadu pravdepodobnosti rozpadu vzťahu rizikovejší, než morálkou aprobovaný spôsob - t.j. najskôr sa spoznať, potom obojstrannú ochotu spolu trvalo žiť deklarovať formálnym aktom a až v podmienkach takto vzniknutej rodiny priviesť na svet spoločné deti. Pokiaľ povinný žiadal o povolenie zaplatiť dlžnú sumu v 60-dňovej lehote, súd prvej inštancie tomuto návrhu nevyhovel, keď prihliadol na to, že príjem otca je cca. 2.000,- eur mesačne a že tento vedel, že takéto súdne konanie prebieha a teda nič mu nebránilo, aby si vytvoril potrebnú finančnú rezervu. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP, nakoľko v predmetnej veci nezhliadol žiadne okolnosti prípadu, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať niektorému z účastníkov konania náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku vo výroku II., ktorým bolo návrhu navrhovateľky vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie povinný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zmenil tak, že mu bude uložená povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 100,- eur mesačne od 27.01.2020 do XX.XX.XXXX a zročné výživné vo výške 1.226,84 eur zaplatiť navrhovateľke do 60

dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/, h/, f/ CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že na pojednávaní dňa 28.06.2021 súd prvej inštancie vykonal výsluch navrhovateľky ako aj povinnej osoby. Zároveň odročil pojednávanie na 11.08.2021 na 10:00 hod., za účelom prednesu záverečných rečí. Konajúci súd na pojednávaní dňa 28.06.2021 nevysslovil názor, že je potrebné doplniť dokazovanie. Vzhľadom na hospodárnosť konania, právny zástupca povinného, zaslal len znenie svojej záverečnej reči a ospravedlnil svoju neúčasť. Avšak súd na pojednávaní dňa 11.08.2021 vykonal ďalší výsluch navrhovateľky. Mal za to, že v dôsledku konania súdu, kedy neinformoval účastníkov konania o zamýšľanom procesnom postupe a vypočutí navrhovateľky sa dopustil porušenia práva na spravodlivý proces. V dôsledku uvedeného sa povinný ani jeho právny zástupca nemali možnosť k skutočnostiam uvedeným navrhovateľkou v rámci výsluchu vyjadriť. Ďalej dôvodil tým, že navrhovateľka v konaní dostatočne nepreukázala svoje príjmy. Prenajíma svoj byt za 300,- eur/mesačne, pričom táto cena nájmu, ktorú si stanovila, nezodpovedá priemernej cene prenájmu v danom mieste a čase, t.j. v centre H.. V súčasnosti sa jednoizbové byty, ktoré zodpovedajú charakteru ako aj lokality, v ktorej sa byt nachádza, prenajímajú priemerne za 540,- eur/mesačne. Vyslovil názor, že navrhovateľka si týmto účelovo znižuje príjem, s cieľom od povinného získať, čo najvyšší príspevok. Taktiež by navrhovateľka mohla predmetnú nehnuteľnosť, ktorú neužíva, predať a z utŕžených finančných prostriedkov získať peniaze na svoju výživu. Uviedol, že navrhovateľka v konaní dostatočne nepreukázala nielen svoje príjmy, ale ani svoje výdavky. Matka v konaní nepreukázala výdavky, ktorých sumu síce uviedla, avšak nepodložila žiadnymi dôkaznými prostriedkami. Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je povinnému zjavné, či tieto náklady nepokrývajú rodičia navrhovateľky, pričom býva v byte, ktorý vlastní jej rodičia a nie je zaťažený hypotekárnym úverom. Okrem uvedeného výdavky na navrhovateľku, ktoré predložila sú značne nadhodnotené. Zároveň dal do pozornosti aj to, že on všetky svoje príjmy a výdavky riadne zdokladoval. S prihliadnutím na výdavky povinného, je zjavné, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach a ani v majetkových pomeroch platiť príspevok na výživu navrhovateľky vo výške 300,- eur/mesačne. Príjem povinného je na pomery a náklady na život v hlavnom meste priemerný. Ďalej dôvodil, že v zmysle § 74 ods. 1 Zákona o rodine nehovorí o vyrovnaní príjmu matky, ale len o primeranosti príspevku. Z tohto dôvodu povinný vo vyjadrení zo dňa navrhoval, že by bol povinný prispievať na výživu navrhovateľky vo výške 100,- eur/mesačne. V zmysle vyššie uvedeného mal za to, že súd v konaní neoveril relevantnosť nadhodnotených výdavkov navrhovateľky a svojim konaním priznal navrhovateľke „nepriemeraný“ príspevok vo výške 300,- eur/mesačne.

3. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a zákonný, preto žiada tento potvrdiť a zároveň priznať trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% z dôvodu, že je na rodičovskej dovolenke, jej príjem podstatne klesol pred nástupom na materskú dovolenku a sú teda na jej strane dôvody hodné osobitného zreteľa. Nie je právne znalá a preto bola nútená požiadať o právne zastúpenie, s ktorým sú spojené trovy na jej strane a ich uhradením by boli poškodené jej deti. Pokiaľ sa týka prenájmu bytu, poukazovala na to, že nájomca z bytu chcel odísť pre správanie sa povinného, preto bola nútená znížiť cenu za prenájom, aby aspoň čiastočne kryla výdavky na byt. Z dôvodu starostlivosti o maloleté deti je pre ňu aktuálne problematické cestovať na dlhšie vzdialenosti, riešiť nový prenájom, hľadať nových nájomníkov, alebo predávať nehnuteľnosť. Predaj bytu v súvislosti so zaistením príspevku nevydatej matky považuje za neprijateľný a za akýsi výsmech zo strany povinného. Poukazovala na to, že povinný donedávna vlastnil nehnuteľnosť - 1 a pol izbový byt v centre mesta, ktorý kúpil v pôvodnom stave za 85.000,- eur, po kompletnej rekonštrukcii ho predal svojmu otcovi za rovnakú sumu. Neustále opakuje, že nemá finančné prostriedky, vyvoláva dojem zadĺženej osoby, nerealizuje styk s deťmi podľa rodičovskej dohody. Je preto nepochopiteľné, prečo on sám tento byt nepredal za aktuálnu trhovú cenu a následne vyplatil dlh svojmu otcovi. Pokiaľ sa týka príjmov a výdavkov navrhovateľky, uviedla, že tieto zdokladovala dostatočne, s výdavkami jej pomáhajú rodičia, doklady o výdavkoch protistrana nenamietala. Tým, že povinný ju spolu s deťmi vyhodil z bytu, jej rodičia boli ochotní ich prijať, poskytnúť im byt, v dôsledku čoho prichádzajú o svoj príjem z prenájmu. K pomoci zo strany svojej rodiny sa vyjadriala, rovnako aj k nákladom, ktoré má. Súd zistil, aký príjem mala pred nástupom na rodičovskú a materskú dovolenku a aký príjem má toho času - január 2020 až doposiaľ, čo aj zdokladovala. Tvrdenie povinného, že mu bolo upreté právo na spravodlivý proces neobstojí z dôvodu, že na pojednávanie sa mohol dostaviť či už sám, alebo jeho právny zástupca, z termínu sa ospravedlnil, nežiadal zmenu termínu pojednávania, naopak, doručil svoj záverečný návrh, a preto ani v tomto prípade súd prvej inštancie nepochybil. Záverom uviedla, že súd prvej inštancie zistil príjem na strane osoby povinnej, jeho možnosti a schopnosti, a preto považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za zákonné a spravodlivé a odvolanie za nedôvodné.

4. Povinný a navrhovateľka vo svojich následných vyjadreniach len zopakovali svoje predchádzajúce tvrdenia.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 CSP a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že z vykonaného dokazovania mal preukázanú tú skutočnosť, že je v schopnostiach a možnostiach povinného, aby navrhovateľke (matke maloletých detí) v zmysle § 74 ods. 1 Zákona o rodine kompenzoval zníženie jej životnej úrovne - prispievať matke primerane na úhradu jej výživy za obdobie od 01.01.2020 do XX.XX.XXXX sumou 300,- eur mesačne, t.j. v celkovej sume za uvedené obdobie 3.932,14 eur. Z vykonaného dokazovania vyvodil, že životná úroveň navrhovateľky v čase pred januárom 2019 (súd za moment zmeny považoval prelom rokov 2018 a 2019) sa odvíjala od toho, že priemerný mesačný príjem navrhovateľky bol 1.142,65 eur netto. V období január 2020 až február 2021 mala navrhovateľka príjem (titulom rodičovského príspevku + nájomné za byt) 833,74 eur mesačne. Povinný v období január 2020 až február 2021 dosiahol priemerný čistý príjem 2.066,02 eur a po zaplatení výživného na maloleté deti 2 x 200,- eur mu zostáva suma 1.666,02 eur. Konštatoval, že aj po zaplatení sumy 300,- eur navrhovateľke zostane povinnému na uspokojenie jeho ostatných životných potrieb suma 1.366,02 eur.

7. Otec v podanom odvolaní namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj nesprávne skutkové a právne závery (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP).

8. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľ ani netvrdil.

9. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal dôvodnosťou o. i aj uplatnených odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery).

10. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

11. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

12. Vyššie uvedené odvolacie námietky povinného vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie.

13. V ďalšej časti povinný namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Za porušenie práva na spravodlivý proces možno považovať taký postup súdu, ktorým sa znemožnila, odňala alebo sťažila realizácia tých procesných práv, ktoré účastníkovi súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, čím bola zmarená možnosť jeho aktívnej účasti na konaní. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Z práva na spravodlivý proces totiž vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov.

15. Oboznámením sa s obsahom spisu odvolací súd dospel k názoru, že v prejednávanom prípade nedošlo k porušeniu práva povinného na spravodlivý proces. Povinný bol riadne a včas predvolávaný na pojednávania, ktorých sa aj zúčastnil a súdom prvej inštancie bol na pojednávaní vypočutý ku skutočnostiam rozhodných pre rozhodnutie vo veci, na pojednávaní v jeho prítomnosti bola vypočutá aj navrhovateľka, súd vykonal v jeho prítomnosti dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ku ktorým mal možnosť sa vyjadrovať. Termín pojednávania, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia, zbral povinný a jeho zástupkyňa na vedomie s tým, že z tohto sa ospravedlnili a odročenie pojednávania nežiadali. Tým, že súd prvej inštancie na tomto pojednávaní vypočul ešte navrhovateľku, neuprel otcovi jeho právo vyjadriť sa na nariadenom pojednávaní k veci a k vykonávaným dôkazom, ani možnosť navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov, preto jeho odvolací dôvod, že mu súd odňal jeho procesné právo vyjadriť sa k skutočnostiam uvádzaným navrhovateľkou, nepovažoval za opodstatnený.

16. Podľa § 74 ods. 1 Zákona o rodine, otec dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je povinný najdlhšie po dobu 2 rokov, najneskôr odo dňa pôrodu prispievať matke primerane na úhradu jej výživy a poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.

17. Vo vyššie citovanom ustanovení je obsiahnutá zákonná úprava nárokov nevydatej matky v súvislosti s tehotenstvom a pôrodom, ktoré práve z dôvodu narodenia dieťaťa mimo manželstva rodičov nie sú uhrádzané v rámci vyživovacej povinnosti manželov. V odseku 1 tohto ustanovenia je špecifikovaný nárok matky na príspevok na úhradu výživy matke v primeranom rozsahu po dobu najdlhšie 2 rokov odo dňa pôrodu. Už z logického a gramatického výkladu je zrejmé, že v tomto prípade nejde o bežné výživné, ale o príspevok, eventuálne o výživné v širšom slova zmysle. Je tomu tak preto, že tento príspevok jednak nie je uhrádzaný v rámci vyživovacej povinnosti manželov, tiež preto, že nárok na tento príspevok nevzniká nevydatej matke z toho dôvodu, že by táto nebola schopná sama sa živiť. Základom priznania tohto príspevku je tehotenstvo a narodenie dieťaťa, s ktorým je neodmysliteľne spojená výrazná zmena sociálnej situácie (ktorá sa premietne do majetkových pomerov nevydatej matky), spravidla spôsobenej stratou príjmu z pracovného pomeru a zároveň zvýšené výdavky nevydatej matky v súvislosti s tehotenstvom a narodením dieťaťa.

18. Účelom príspevku na výživu nevydatej matky je dosiahnuť, aby časovo obmedzeným príspevkom bola matka dieťaťa hospodársky zabezpečená v dobe, kedy sa prechodne dostala ako žena nevydatá za otca dieťaťa do mimoriadnej situácie, vytvorenej jej tehotenstvom a pôrodom. Tento príspevok možno priznať za dobu najdlhšie 2 rokov, ktorá môže spadať tak do doby tehotenstva, ako aj do doby po pôrode. Rozsah povinnosti otca dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je vymedzený primeranosťou príspevku, ktorý má otec poskytovať na úhradu výživy matky, ako poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom. Pri posudzovaní tejto primeranosti treba vychádzať predovšetkým z účelu, ktorý sa plnením príspevku sleduje. Súd pritom prihliadne na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

19. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že podľa tohto ustanovenia sa poskytuje ochrana právu nevydatej matky, nie ochrana právu nenarodeného dieťaťa, takže povinnosť otca vyživovať svoje dieťa podľa § 62 až § 65 nie je priznaním ani jedného z týchto príspevkov dotknutá. Na rozdiel od výživného na dieťa účelom tohto ustanovenia nie je vyrovnanie životnej úrovne s otcom dieťaťa, ale s pôvodnou životnou

úrovňou samotnej matky pred tehotenstvom a po pôrode. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného je potrebné skúmať v rozsahu jeho spôsobilosti zníženú životnú úroveň matky vyrovnať.

20. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP v spojení s § 66 CMP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Povinný v odvolaní neuviedol žiadne nové a podstatné skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery súdu prvej inštancie o znížení príjmu navrhovateľky, ku ktorým dospel dôsledným porovnaním jej majetkových pomerov v období pred tehotenstvom, počas neho, ako aj po pôrode, ako aj závery konajúceho súdu o tom, že povinný vzhľadom na jeho majetkové pomery je schopný uvedenú sumu počas rozhodného obdobia platiť. Odvolací súd preto rozsudok v napadnutom výroku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ust. § 55 CMP.

22. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci náležite zistil skutkový stav pre rozhodnutie, procesne právne postupoval, neporušil žiadne procesné práva účastníkov konania, ktoré by mali za následok porušenie práva na spravodlivé konanie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia

nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.